

ผนวก ก

ส่วนหนึ่งของธรรมนูญของโรงเรียนจิตรลดา

พระบรมราชาไชยา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราชาไชยา เพื่อให้คณะครูโรงเรียนจิตรลดา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามพระราชประสงค์ พอสรุปกระแสพระราชดำรัสได้ดังต่อไปนี้

มีพระราชประสงค์ให้ พระราชาโอรสและพระราชธิดา ทรงทรงพระอักษรร่วมกับนักเรียนอื่นซึ่งมีวิถีชีวิตที่ต่างกัน เพื่อจะได้เข้าพระทัยในสิ่งแวดล้อมและปัญหาของคนอื่น ตลอดจนทรงรู้จักวงพระองค์ได้ถูกต้อง และทรงเมตตากรุณาแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ให้ทรงมีระเบียบวินัย และทรงประหยัดอดออม ทั้งด้านอุปกรณ์และการตกแต่งพระองค์

คุณต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนทั้งในด้านการสอน และการปฏิบัติตน คุณต้องมีความสำนึกในความเป็นคุณ ต้องมีความยุติธรรม มีระเบียบวินัย ต้องเสียสละ ทำงานหนัก ซื่อสัตย์ มีเหตุผล มีความเมตตาและเข้าใจปัญหาของนักเรียน ขอให้ครูส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียน เพื่อเป็นรากฐานของการเรียนที่ดีในอนาคตอีกทั้งฝึกฝนอบรมให้นักเรียนได้รับความรู้ตามสมควรแก่อัตภาพ มีระเบียบวินัย มีความประพฤติที่ถูกต้องในกรอบของวัฒนธรรมไทย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ รู้จักรักษาสมบัติส่วนตัว และส่วนรวม ทำตัวให้ตรงต่อเวลา มีสมาธิในการทำงาน รู้จักทำตนให้เข้ากับส่วนรวมและคุณต้องไม่ถวายเป็นพิเศษแต่พระราชโอรสและพระราชธิดา

เอกลักษณ์ของนักเรียน มิได้ทรงเน้นแต่วิชาการอย่างเดียว คุณธรรม และความประพฤติที่ดีถือเป็นส่วนสำคัญในการอบรมนักเรียนโรงเรียนจิตรลดา

ให้โรงเรียนรับนักเรียนทั่วไป โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นเชื้อพระวงศ์ ทรงเปิดโอกาสให้รับนักเรียนคละกันไป ไม่ว่าจะเป็นด้านวงศ์ตระกูล พื้นฐานความรู้หรือสติปัญญา ทรงแนะนำให้ทางโรงเรียนมีการติดต่อกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เพื่อทราบถึงความเป็นไปและปัญหาซึ่งเกี่ยวข้องกับนักเรียนในปกครองของตน

ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และหวังดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับนักเรียน ครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และครูกับครู ถือเป็นหลักสำคัญและมีความหมายอย่างยิ่ง สำหรับเป็นพื้นฐานในการทำงาน

พระราชาบาย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์บริหารโรงเรียนจิตรลดา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้โรงเรียนจิตรลดาจัดการศึกษาตามพระบรมราชาบายใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชทานพระราชาบายด้านการบริหารการศึกษาเพิ่มเติม พอสรุปได้ดังนี้

การสร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์นั้น จะต้องเน้นความสำคัญ 4 ด้าน

1. พุทธิศึกษา คือความเป็นเลิศทางวิชาการ ให้ความรู้ทางหนังสือ ถ้าคนเราไม่มี ความรู้ มีทรัพย์สมบัตินับแสนนับล้านก็รักษาไว้ไม่ได้
2. จริยศึกษา ต้องสอนให้มีค่านิยมที่ถูกต้อง มีคุณธรรม ประพฤติตนตามทำนอง คลองธรรมกฎหมายบ้านเมือง ถ้าคนไม่สุจริต บ้านเมืองก็เจริญไปไม่ได้
3. หัตถศึกษา คนเราต้องมีศิลปะ มีความสามารถที่จะทำอะไรด้วยมือของตนเอง ไม่ใช่รู้แต่ทฤษฎีแล้วปฏิบัติไม่เป็น
4. พลศึกษา เมื่อมีความรู้ ความสามารถ และเป็นคนดีแล้ว ถ้าไม่รักษาสุขภาพ ร่างกายให้ดี ก็ไม่สามารถใช้ความรู้ของตนให้เป็นประโยชน์เท่าที่ควร ผู้มีสุขภาพอ่อนแอก็จะ เรียนรู้ได้ไม่ทันัก ปัจจุบันการศึกษาจึงเน้นในเรื่องสมรรถภาพร่างกายนักเรียนกันมาก

นอกจากนี้ยังทรงเน้นให้นักเรียนชั้นเล็ก ๆ เรียนรู้จากประสบการณ์และธรรมชาติให้ มาก เมื่อขึ้นชั้นมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ต้องเรียน วิชาให้ลึกซึ้ง ฝึกฝนให้เชี่ยวชาญเพื่อเรียนต่อชั้นสูงและสามารถประกอบอาชีพด้วยความสุจริต ต่อไป โปรดส่งเสริมด้านวิชาการ การอ่าน การค้นคว้า ของครูและนักเรียน ให้ใช้สิ่งที่มีอยู่อย่าง ทะนุถนอม ใ้ให้มีประสิทธิภาพ อดออมเพื่อส่วนรวม มีวินัยในตนเอง คิดถึงผู้อื่นและอุทิศตนเพื่อ บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ผู้ด้อยโอกาสอย่างสม่ำเสมอ โปรดให้ครูผู้สอนและฝ่ายแนะแนวแก้ปัญหา ของนักเรียนแต่ละคนโดยเฉพาะ และติดตามนักเรียนแม้ว่านักเรียนจะออกจากโรงเรียนจิตรลดา ไปแล้วก็ตาม

ปรัชญาโรงเรียน

“รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีวินัย ใฝ่ความรู้ คู่คุณธรรม”

เป้าหมาย

1. บุคลากรมีความเคารพยึดมั่นต่อชาติ ศาสนา และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
2. โรงเรียนมีระบบบริหาร จัดการองค์กร จัดหาและพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ
3. นักเรียนมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสมตามวัยและศักยภาพ
4. นักเรียนมีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
5. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนการบริหารจัดการเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้า
6. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีความชำนาญเฉพาะด้าน สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นหรือประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ ตามศักยภาพของตน
7. บุคลากรเป็นผู้มีระเบียบวินัย คุณธรรม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนประพฤติอันดีงามของไทยและสากล อีกทั้งนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
8. บุคลากรได้รับการส่งเสริมให้การศึกษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
9. บุคลากรเป็นผู้รู้จักการออมเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม
10. บุคลากรสามารถนำความรู้ ความสามารถ ไปบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชนและสังคมได้